

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

Development of Academic Achievement and Group Working Behavior for Prathomsuksa 2 Students Using Cooperative Learning Activities

อารีรัตน์ แท่นทอง¹ และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ²

Arerat Thaenthong¹ and Tatchawat Laosuwan²

สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2}

Faculty of Education Rajabhat Mahasarakham University^{1,2}

Corresponding author, E-mail: 648210350211@rmu.ac.th¹, tatchavat@hotmail.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และ (2) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโป่ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ (3) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า (1) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 11.38 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.84 เมื่อพิจารณารายบุคคล มีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 5 คน และมีนักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน และในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคแผนผังความคิดร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.25 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.83 และ (2) ผลการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.00 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ไม่ผ่านตามเกณฑ์การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มร้อยละ 70 และในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ได้ใช้เทคนิคแผนผังความคิดร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ และมีการสลับบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนทุกคนมีการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ครบทุกด้าน โดยมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 11.60 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.33

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ABSTRACT

This action research has the following objectives: (1) To enhance the academic achievement of Grade 2 students through the implementation of collaborative group learning activities, aiming to meet a minimum 70 percent success rate, and (2) To improve the group work behavior of Grade 2 students using cooperative group learning activities, also targeting a 70 percent success rate. The target group for this research consists of 8 Grade 2 students from Ban Na Pong School, Sai Mun District, Yasothon Province, Semester 2, academic year 2022. The research tools employed in this study include: (1) Learning management plan: Number of plans-10. (2) Academic achievement test: Multiple-choice format with 30 questions. (3) Observation of students' group work behavior. Data analysis involved calculating the mean, percentage, and standard deviation. The research findings are as follows: 1) In the first operational cycle, the use of collaborative group learning activities led to a development in academic achievement among Grade 2 students. They achieved an average score of 11.38 out of 15 points, equivalent to 75.84 percent. Notably, 5 students met or exceeded the 70 percent achievement criteria, while 3 students did not. In the second action cycle, the researcher incorporated mind mapping techniques alongside cooperative group learning activities. As a result, all students achieved a passing rate of 70 percent, with an average score of 12.25 out of a full score of 15, equal to 80.83 percent, and (2) Regarding the development of group work behavior in the first cycle using collaborative group learning activities, students exhibited group work behavior at a moderate level, accounting for 44.00%. However, when assessing group work behavior in each of the 5 areas, it did not meet the 70 percent criteria. In the second action cycle, the introduction of mind mapping techniques during collaborative group learning activities, along with role and responsibility switching within the group, resulted in the development of group work behavior in all students. They surpassed the 70 percent criteria in all aspects, achieving a good level of group work behavior, with an average score of 11.60 out of a full score of 15 points, equivalent to 77.33 percent.

Keywords: Cooperative Group Learning Management, Academic Achievement, Group Work Behavior

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติในเรื่องแนวทางการจัดการศึกษา หมวด 4 ตามมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ตามสติปัญญาและความสามารถของตน การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 23)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วตลอดเวลา ทั้งทางเศรษฐกิจ การเรียน และการเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่มีอยู่อย่างจำกัด ยอมรับในความแตกต่างของแต่ละบุคคลและมีคุณธรรม เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ สาระการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองจึงเป็นการนำเอามาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาติให้มีความสามัคคีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน รู้จักมีความรับผิดชอบต่อหลักจริยธรรม มีความรู้ความรอบรู้และสติปัญญา ขยันขันแข็งเพื่อสร้าง ความเจริญก้าวหน้าให้แก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 31)

จากการศึกษาสภาพปัญหาผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามโรงเรียนบ้านนาโป่ง ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. The Office National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization) และ

จากการประเมินครั้งนี้ สมศ.ให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2559 ผ่านการประเมินคุณภาพรอบสาม พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของ สถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน: ประถมศึกษา ตามตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพระดับที่ดีขึ้นไปทุกมาตรฐาน ยกเว้น มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน น้ำหนักคะแนน 20 คะแนน คะแนนที่ได้ 10.80 ระดับคุณภาพ พอใช้ และมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำ (โรงเรียนบ้านนาโป่ง, 2564, น. 26) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเรื่องศาสนาของเรา รายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโป่ง โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ดีมีกระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโป่ง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 8 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เรื่อง ศาสนาของเรา
4. เวลาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยแบ่งเป็น 2 วงจรปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอน ดังนี้ วางแผนปฏิบัติการ (Planning) การลงมือปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) โดยดำเนินกิจกรรมหมุนเวียนไปตามวงจร เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ศาสนาของเรา จำนวน 10 แผน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รวมเวลาสอน 10 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาของเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มเป็นแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม 3) ด้านทำงานตามขั้นตอนตรงตามวัตถุประสงค์ 4) ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และ 5) ด้านทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโป่ง ภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2565 จำนวน 8 คน โดยมีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาโป่ง อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart เป็นวงจรการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นวางแผน (P : Plan) ขั้นปฏิบัติการเรียนการสอน (A : Action) ขั้นสังเกต (O : Observe) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (R : Reflect) (ประสาธน์ เจริญเฉลิม, 2561, น. 38-40) โดยมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (P : Plan) ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจ วิเคราะห์ และศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโป่ง เพื่อระบุปัญหาในการวิจัย โดยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำและขาดทักษะการทำงานกลุ่ม

2. ศึกษา ค้นคว้าหาวิธี หรือนวัตกรรม เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหานั้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเป็นวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน

3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการเรียนการสอน (A : Action) ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนการปฏิบัติงาน และกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนให้ชัดเจนตามแผนการจัดการเรียนรู้
2. ผู้วิจัยลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวงจรปฏิบัติการที่ 1 แบ่งออกเป็น 5 แผน เวลา 5 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องราวของเจ้าชาย
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เส้นทางพุทธองค์
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 วรุณชาดก
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 วานรินชาดก

แล้วทำการทดสอบหลังเรียน หลังจากนั้นสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

ส่วนในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 5 แผน เวลา 5 ชั่วโมง ประกอบด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 พุทธสาวกสามเณรราหุล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 พุทธศาสนิกชน (1)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 พุทธศาสนิกชน (2)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ศาสดาและคัมภีร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 หลักธรรม

แล้วทำการทดสอบหลังเรียน หลังจากนั้นสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต (O : Observe) ดำเนินการใช้เครื่องมือ และเทคนิคการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ทำการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามวงจรปฏิบัติการ โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และทำการบันทึกลงในบันทึกหลังแผนที่สร้างขึ้น หลังจากสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย หลังจากสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (R : Reflect) นำผลจากการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูล มาประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและสรุป อภิปรายเพื่อนำไปสู่ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ จากแบบบันทึกหลังแผน แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน

2. นำกระดาษคำตอบที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำยวรอบมาตรวจให้คะแนนแล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินหาระดับคะแนนเฉลี่ยและคุณภาพพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนเกณฑ์การตัดสินในการประเมินคุณภาพความสามารถในการแก้ปัญหาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขึ้นบนพื้นฐานจากเกณฑ์การตัดสินในการประเมินสมรรถนะสำคัญ of นักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และปรับให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ผลการวิจัย

การวิจัยเป็นเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 วงจรปฏิบัติการ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์มีดังนี้

1. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1

นักเรียนคนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		แปลผล
	คะแนนที่ได้ (เต็ม 15)	ร้อยละ	
1	10	66.67	ไม่ผ่าน
2	11	73.33	ผ่าน
3	13	86.67	ผ่าน
4	12	80	ผ่าน
5	10	66.67	ไม่ผ่าน
6	12	80	ผ่าน
7	10	66.67	ไม่ผ่าน
8	13	86.67	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	11.38	75.84	ผ่าน

จากตาราง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 11.38 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.84 เมื่อพิจารณารายบุคคลมีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 จำนวน 5 คน และมีนักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 3 คน

เมื่อเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยใช้แผนผังความคิดร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้น หลังสิ้นสุดวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ทุกคน โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ เฉลี่ยเท่ากับ 12.25 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.83 อยู่ในระดับดีมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 2

นักเรียนคนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		แปลผล
	คะแนนที่ได้ (เต็ม 15)	ร้อยละ	
1	11	73.33	ผ่าน
2	11	73.33	ผ่าน
3	14	93.33	ผ่าน
4	12	80	ผ่าน
5	13	86.67	ผ่าน
6	12	80	ผ่าน
7	11	73.33	ผ่าน
8	13	86.67	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	12.25	80.83	ผ่าน

2. ผลการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
วงจรปฏิบัติการที่ 1

รายการพฤติกรรม	คะแนน (เต็ม15)	ร้อยละ	แปลผล
ความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม	6	40.00	พอใช้
การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	5	33.33	พอใช้
ทำงานตามขั้นตอนตรงตามวัตถุประสงค์	8	53.33	ปานกลาง
การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	6	40.00	พอใช้
ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	8	53.33	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	6.6	44.00	ปานกลาง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.34		

จากตาราง พบว่า ผลการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.00 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มทั้ง 5 ด้าน

พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้ง 5 ด้าน

เมื่อเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยใช้แผนผังความคิดร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงมีการสลับบทบาทหน้าที่ของนักเรียน หลังสิ้นสุดวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 77.33 และพบว่านักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ครบทุกด้าน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
วงจรปฏิบัติการที่ 2

รายการพฤติกรรม	คะแนน (เต็ม 15)	ร้อยละ	แปลผล
ความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม	11	73.33	ดี
การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	12	80.00	ดี
ทำงานตามขั้นตอนตรงตามวัตถุประสงค์	11	73.33	ดี
การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	11	73.33	ดี
ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	13	86.68	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	11.60	77.33	ดี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.80		

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 11.38 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.84 เมื่อพิจารณารายบุคคลมีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 5 คน และวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 12.25 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.83 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน

2. ผลการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.00 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มเป็นรายด้านที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มร้อยละ 70 จำนวน 5 ด้าน และผลการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วงจรปฏิบัติการที่ 2 อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 77.33 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มทั้ง 5 ด้าน นักเรียนผ่านเกณฑ์การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มร้อยละ 70 ทุกด้าน

โดยวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องจากนักเรียนพูดคุยหยอกล้อกันไม่สนใจในเนื้อหา ที่ผู้สอนกำลังจัดการเรียนการสอน ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และไม่มีการตั้งคำถามให้นักเรียนสนใจในการเรียนเท่าที่ควร ส่งผลให้นักเรียนบางคน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และไม่ผ่านตามเกณฑ์การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มร้อยละ 70 และในวงจรปฏิบัติการที่ 2 เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมมากขึ้น โดยใช้แผนผังความคิด และการสลับบทบาทหน้าที่ของนักเรียน ในชั้นกิจกรรมกลุ่ม โดยให้นักเรียนมีการสลับบทบาทหน้าที่ของตนเองจึงทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับการใช้แผนผังความคิดนั้น ทำให้นักเรียนสนใจเนื้อหาในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ครูคอยติดตามและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อนในกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนอยู่ในระดับดีคอยช่วยเหลือนักเรียนที่มีความสามารถที่อ่อนกว่า นักเรียนมีการพูดคุยปรึกษากันในกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น และครูคอยชมเชยและให้รางวัลเมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนการสอน และมีแรงจูงใจและตั้งใจเรียนในเนื้อหาที่ครูสอนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้วงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกคน ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งสมาชิก

ภายในกลุ่มนั้นจะมีความสามารถที่ต่างกัน ได้มาทำงานร่วมกัน มีการปรึกษาและช่วยเหลือกัน ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Salavin, R. E. (1987, p. 8) และ Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1991, pp. 6-7) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนแบบร่วมมือเป็นการสอนให้นักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละครความสามารถกัน นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันในการเรียนหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มของตนประสบความสำเร็จ โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งจะมีการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ คະแนพื้นฐาน ให้นักเรียนทราบและเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้จบในแต่ละหน่วยแล้วจะมีการทดสอบย่อยนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อตรวจสอบความสามารถของนักเรียน คະแนของแต่ละคนที่ได้จะส่งผลต่อคะแนนของกลุ่ม ถ้ากลุ่มใดทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้รับรางวัลและคำชมเชย ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนเพื่อจะทำคะแนนให้สูงกว่าคะแนนฐานที่เคยได้รับจึงทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวดี ทองจินดา (2554) เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ร่วมกับการทำโครงการต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ร่วมกับการทำโครงการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีทักษะกระบวนการกลุ่มหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ร่วมกับการทำโครงการอยู่ในระดับดี จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ต้องควรพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรม
การทำงานกลุ่มที่เพิ่มขึ้น สามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้
ไปใช้ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคต

1.2 ครูผู้สอนควรใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวก
โดยการให้รางวัลกลุ่ม เนื่องจากในการจัดกิจกรรมกลุ่มในช่วงแรก
นักเรียนอาจไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูจึงต้องคอยกระตุ้นให้
นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น

1.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมี
การอธิบายแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน
ให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน
ที่ผ่อนคลาย มีการกระตุ้น เสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ และให้การดูแล
อย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และบรรลุผล
ตามวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม
ร่วมมือ โดยร่วมกับวิธีการสอนอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้
สมองเป็นฐาน การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

2.2 ควรศึกษากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
เพื่อพัฒนาตัวแปรอื่น ๆ เช่น การนำตนเองในการเรียนรู้ การคิด
อย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-
2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟิก.
- ประสพ เมืองเฉลิม. (2560). *วิจัยการเรียนรู้การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรวดี ทองจินดา. (2554). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค LT ร่วมกับการทำโครงการต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทำงานและกระบวนการ
กลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระ
การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี*. (วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน).
สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- โรงเรียนบ้านนาโป่ง. (2564). *รายงานผลการประเมินตนเองของ
สถานศึกษา ปีการศึกษา 2563*. ยโสธร: โรงเรียนบ้านนาโป่ง.
- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1991). *Learning
Together and Alone: Cooperative, Competitive
and Individualistic Learning*. New Jersey:
Prentice-Hall.
- Salavin, R. E. (1987). Cooperative Learning and
Cooperative School. *Educational Leadership*,
45(3), 7-13.